

Štvrtok 16. januára 2014

P7_TA(2014)0044

Situácia obhajcov práv a opozičných aktivistov v Kambodži a Laose**Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. januára 2014 o situácii obhajcov práv a opozičných aktivistov v Kambodži a Laose (2014/2515(RSP))**

(2016/C 482/22)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Kambodži a Laose,
- so zreteľom na miestne vyhlásenia EÚ zo 4. januára 2014 o násilnostiach súvisiacich s pracovnými spormi a z 23. septembra 2013 o novom volebnom období v Kambodži,
- so zreteľom na vyhlásenie hovorca podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie Catherine Ashtonovej z 29. júla 2013 po voľbách v Kambodži,
- so zreteľom na správu osobitného spravodajcu OSN z 5. augusta 2013 o situácii v oblasti ľudských práv v Kambodži,
- so zreteľom na správu „Horkosládka úroda – Posúdenie vplyvu iniciatívy Európskej únie Všetko okrem zbraní na ľudské práva v Kambodži“, ktorú vypracovali organizácie Equitable Cambodia a Inclusive Development International v roku 2013,
- so zreteľom na Dohodu o spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Kambodžským kráľovstvom z roku 1997,
- so zreteľom na vyhlásenie hovorca podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie Catherine Ashtonovej z 21. decembra 2012 o zmiznutí Sombatha Somphoneho v Laose,
- so zreteľom na vyhlásenie európskych rozvojových partnerov z 19. novembra 2013 na zasadnutí za okrúhlym stolom, ktoré zorganizovala Laoská ľudovodemokratická republika,
- so zreteľom na dohodu o spolupráci medzi EÚ a Laoskou ľudovodemokratickou republikou z 1. decembra 1997,
- so zreteľom na usmernenia EÚ z roku 2008 o obhajcoch ľudských práv,
- so zreteľom na Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím a na Deklaráciu OSN z 18. decembra 1992 o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,
- so zreteľom na článok 122 ods. 5 a článok 110 ods. 4 rokovacieho poriadku,

Kambodža

- A. keďže 3. januára 2014 pri pokojných demonštráciách pracovníkov textilného priemyslu za zvýšenie miezd, ktoré sa stali násilnými, bezpečnostné sily začali strelbu na demonštrantov ostrou muníciou, pričom zabili piatich ľudí a zranili viac než 30 ďalších; keďže 4. januára 2014 bezpečnostné sily násilne vyprázdнили Park slobody (Freedom Park), kde sa zhromaždili opoziční aktivisti;
- B. keďže počas týchto nedávnych udalostí bolo zatknutých 23 ľudí, a to aj obhajcov ľudských práv, ktorých údajne bili a mučili;
- C. keďže napätie, ktoré sa vystupňovalo prítomnosťou polície, viedlo k zákazu demonštrácií;

Štvrtok 16. januára 2014

- D. keďže právo na pokojné zhromažďovanie je zakotvené v kambodžskej ústave, v článku 20 Všeobecnej deklarácie ľudských práv a v článku 21 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach;
- E. keďže vedúci predstavitelia Kambodžskej strany národnej záchrany (CNRP) Sam Rainsy a Kem Sokha boli 14. januára 2014 predvolaní na výsluch na mestský súd v Phnom Penhi; keďže Sam Rainsy a Kem Sokha môžu byť odsúdení za podnecovanie občianskych nepokojov;
- F. keďže orgány neprijali všetky potrebné opatrenia na riešenie niektorých hlavných nedostatkov volebného procesu, ako je zlepšenie spoľahlivosti voličských zoznamov, zabezpečenie rovnakého prístupu k médiám a zabránenie využívaniu štátnych prostriedkov napríklad na kampane štátnych zamestnancov a vojenských činiteľov;
- G. keďže Sam Rainsy dostal 14. júla 2013 amnestiu od kráľa, na základe čoho sa mohol vrátiť do Kambodže; keďže však jeho právo voliť a byť volený nebolo obnovené;
- H. keďže po oznámení volebných výsledkov v septembri 2013 CNRP iniciovala trojdňové pokojné masové demonštrácie proti oficiálnym výsledkom volieb do národného zhromaždenia; keďže v reakcii na tieto pokojné protesty vláda využila veľký počet ozbrojených policajtov a žandárov;
- I. keďže stále dochádza k zastrasovaniu obhajcov ľudských práv formou svojvoľného zatýkania alebo odsudzovania na základe falošných alebo prehnaných obvinení za to, že sa pokojne zasadzujú o ľudské práva; keďže v súvislosti s takýmto konaním prevláda atmosféra beztrestnosti;
- J. keďže Kambodža sa stretáva so závažnými výzvami v súvislosti so svojou situáciou v oblasti ľudských práv, najmä v dôsledku systematického vyvlastňovania pozemkov a korupcie zo strany vlády, vládnej strany a súkromných aktérov s podporou a ochranou úradov;
- K. keďže osobitný spravodajca OSN pre situáciu v oblasti ľudských práv v Kambodži uskutoční od 12. do 17. januára 2014 oficiálnu návštevu krajiny;
- L. keďže EÚ je najvýznamnejším poskytovateľom pomoci pre Kambodžu;
- M. keďže mnohé medzinárodné spoločnosti, medzi nimi i európske, boli údajne zapojené do porušovania pozemkových práv, najmä v sektore cukru, a keďže v novembri 2013 sa Coca-Cola zaviazala k tomu, že voči prípadom vysťahovania z pozemkov bez náhrady bude uplatňovať „nulovú toleranciu“;

Laos

- N. keďže Sombath Somphone, aktivista v oblasti ľudských práv a environmentálnych práv, vedúci predstaviteľ občianskej spoločnosti a spolupredseda 9. Ázijsko-európskeho občianskeho fóra, ktoré sa uskutočnilo v októbri 2012 vo Vientiane pred samitom ASEM 9, sa údajne 15. decembra 2012 vo Vientiane stal obeťou nedobrovoľného zmiznutia; keďže rodina Sombatha Somphoneho odo dňa jeho zmiznutia nezistila, kde sa nachádza, a to napriek opakovaným výzvam miestnym orgánom a hľadaniu v okolí;
- O. keďže o zmiznutí Sombatha Somphoneho boli informované laoské orgány počas návštevy Delegácie pre vzťahy s krajinami juhovýchodnej Ázie a so Združením národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN) v Laose 28. októbra 2013;
- P. keďže rozhodujúce otázky spojené s týmto prípadom, napríklad otázka, či sa uskutočnilo alebo neuskutočnilo vyšetrovanie, ostávajú aj viac ako rok po jeho zmiznutí nevyriešené a laoské orgány odmietli pomoc zahraničia pri vyšetrovaní tohto zmiznutia;
- Q. keďže európski partneri Laosu považujú neobjasnené zmiznutie Sombatha Somphoneho za veľmi vážnu záležitosť a vyhlásenia vlády týkajúce sa tohto prípadu nepovažujú za dostatočné ani presvedčivé;
- R. keďže 15. decembra 2013 požadovalo 62 mimovládnych organizácií nové vyšetrovanie tohto zmiznutia; keďže 16. decembra 2013 pracovná skupina OSN pre násilné alebo nedobrovoľné zmiznutia naliehala na vládu Laosu, aby sa všemožne usilovala o nájdenie Sombatha Somphoneho, objasnenie jeho osudu a miesta pobytu a usvedčenie páchatel'ov;

Štvrtok 16. januára 2014

- S. keďže došlo k niekoľkým ďalším prípadom nedobrovoľného zmiznutia; keďže doteraz nie je známe miesto pobytu deviatich ďalších osôb – dvoch žien (Kingkeo a Somchit) a siedmich mužov (Soubinh, Souane, Sinpasong, Khamstone, Nou, Somkhith a Sourigna) – ktoré svojvoľne zadržali laoské bezpečnostné sily v novembri 2009 na rôznych miestach krajiny;
- T. keďže Laos v posledných rokoch zaznamenal najrýchlejší hospodársky rast v juhovýchodnej Ázii a činnosť občianskej spoločnosti je rozhodujúca pre zabezpečenie toho, aby sa ľudské práva počas rýchleho rozvoja Laosu nezanedbávali;

Kambodža

1. vyjadruje sústrasť rodinám obetí; odsudzuje neprimerané a nadmerné použitie sily bezpečnostnými zložkami v Kambodži, ktoré viedlo k tomu, že ľudia prišli o život alebo boli zranení;
2. vyzýva kambodžské orgány, aby boli zdržanlivé voči demonštrantom, a pripomína, že akékoľvek použitie sily príslušníkmi musí podliehať zásadám zákonnosti, potrebnosti a primeranosti;
3. vyzýva kambodžské orgány, aby okamžite prepustili 23 osôb, ktoré boli zatknuté v rozpore so zákonom;
4. nalieha na kambodžské orgány, aby dôkladne vyšetrili úmrtia a zranenia pokojných demonštrantov a vinníkov pohnali na zodpovednosť;
5. je znepokojený situáciou obhajcov ľudských práv a opozičných aktivistov v Kambodži; odsudzuje všetky politicky motivované obvinenia, rozsudky a tresty namierené proti politickým odporcom, opozičným politikom, obhajcom ľudských práv a aktivistom, ktorí sa venujú otázkam pôdy, v Kambodži; zdôrazňuje, že orgány musia zabezpečiť, aby práva jednotlivcov a organizácií na ochranu a presadzovanie ľudských práv boli bránené, vrátane práva nenásilne kritizovať a spochybňovať politiku vlády prostredníctvom verejných protestných zhromaždení a štrajkov;
6. vyzýva kambodžskú vládu, aby posilnila demokraciu, zásady právneho štátu a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd a okamžite zrušila zákaz verejných zhromaždení;
7. naliehavo vyzýva kambodžskú vládu, aby uznala legitímnu úlohu, ktorú zohráva opozícia v rámci jej príspevku k celkovému hospodárskemu a politickému rozvoju Kambodže; vyzýva kambodžské orgány, aby okamžite zastavili súdne predvolania adresované vodcom CNRP, Samovi Rainsyovi a Kemovi Sokhaovi, a odborárskemu predákovi Rongovi Chhunovi z kambodžského nezávislého združenia učiteľov (CITA) a kambodžskej konfederácie odborových zväzov;
8. so znepokojením berie na vedomie pokračujúci spor týkajúci sa údajných nezrovnalostí vo volebnom procese; vyzýva politické strany, aby spolupracovali na odhalení akýchkoľvek nedostatkov, ktoré nastali, a odsúhlasili opatrenia s cieľom zlepšiť volebný proces, najmä v súvislosti s reformou voličských zoznamov, prístupom k médiám a vyváženým spravodajstvom, národnou volebnou komisiou, ako aj schválili štrukturálne reformy v oblastiach, ktoré prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju Kambodže, vrátane súdnej reformy, reformy národného zhromaždenia a iných snáh o podporu dobrej správy vecí verejných a demokracie;
9. vyzýva kambodžskú vládu, aby akceptovala nezávislé vyšetrovanie, s medzinárodnou pomocou, obvinení z volebného podvodu a iných nezrovnalostí v súvislosti s voľbami konanými v júli 2013;
10. vyzýva kambodžskú vládu a parlament, aby schválili a vykonávali právne predpisy, ktoré zabezpečia, aby systém súdnictva fungoval nezávisle od politickej kontroly a korupcie;
11. vyzýva kambodžskú vládu, aby zriadila národný orgán pre ľudské práva a v plnej miere spolupracovala s osobitnými postupmi OSN a najmä aby umožnila návštevu osobitného spravodajcu pre nezávislosť sudcov a právnikov a osobitného spravodajcu pre slobodu pokojného zhromažďovania;
12. naliehavo vyzýva kambodžskú vládu, aby zastavila všetky nútené vysídľovania a zaviedla a uplatňovala moratórium na vysídľovanie v Kambodži až dovtedy, kým sa nezriadi transparentný a zodpovedný právny rámec a príslušné politiky s cieľom zaistiť, aby sa vysídľovanie vykonávalo výhradne v súlade s medzinárodnými normami; vyzýva medzinárodnú spoločnosť, aby z tohto núteného vysídľovania bez odškodnenia priamo neprofitovali;

Štvrtok 16. januára 2014

13. víta návštevu osobitného spravodajcu OSN pre oblasť ľudských práv v Kambodži v dňoch od 12. do 17. januára 2014 a vyzýva kambodžskú vládu, aby splnila odporúčania uvedené v spravodajcových správach;
14. víta iniciatívy, akou je nedávno zavedená iniciatíva na transparentnosť odevného priemyslu (Garment Industries Transparency Initiative), ktorá vychádza z koncepcie spoločného prístupu vlád, podnikateľského sektora a občianskej spoločnosti v produkujúcich i spotrebiteľských krajinách, a jej cieľom je dosiahnuť dohodu o súhrnných, spoločne monitorovaných pracovných normách;
15. vyzýva inštitúcie EÚ, členské štáty a európske a nadnárodné spoločnosti, aby túto a podobné iniciatívy aktívne podporovali a aby sa zapájali do etických, sociálne zodpovedných podnikateľských postupov, ktoré zahŕňajú zaručenie spravodlivých pracovných noriem a miezd na zaručenie aspoň životného minima, uznanie práva na účasť v odboroch a v kolektívnych vyjednávaniach a zabezpečenie bezpečných a humánnych pracovných podmienok pre všetkých pracovníkov;
16. vyzýva Komisiu, aby bezodkladne reagovala na zistenia nedávnych hodnotení dosahu fungovania iniciatívy Všetko okrem zbraní na ľudské práva v Kambodži a aby zvažila možnosť zahrnúť medzi kritériá pre vývozcov z najmenej rozvinutých krajín snahiacich sa využiť privilégia iniciatívy Všetko okrem zbraní aj povinnosť predložiť dôkazy o tom, že nevysťahovali ľudí z ich pozemkov a domovov bez primeranej náhrady;
17. vyzýva vysokú predstaviteľku Únie/podpredsedníčku Komisie, aby dôkladne monitorovala situáciu v Kambodži;

Laos

18. vyzýva laoskú vládu, aby objasnila stav vyšetrovania miesta pobytu Sombatha Somphoneho, zodpovedala mnoho nedoriešených otázok týkajúcich sa jeho zmiznutia a aby si vyžiadala a prijala pomoc zahraničných súdnych znalcov a odborníkov na presadzovanie práva;
19. sa domnieva, že nedostatočná reakcia laoskej vlády vzbudzuje podozrenie, že do jeho únosu mohli byť zapojené štátne orgány;
20. opakovane vyzýva vysokú predstaviteľku Únie/podpredsedníčku Komisie, aby dôkladne monitorovala vyšetrovanie laoskej vlády týkajúce sa zmiznutia Sombatha Somphoneho;
21. vyzýva všetky členské štáty EÚ, aby naďalej upozorňovali laoskú vládu na prípad Sombatha Somphoneho; zdôrazňuje, že nedobrovoľné zmiznutia zostávajú hlavnou prekážkou toho, aby sa Laos stal členom Rady OSN pre ľudské práva;
22. vyzýva laoskú vládu, aby dôkladným, nestranným a účinným spôsobom vyšetrila všetky údajné nedobrovoľné zmiznutia a aby riešila pokračujúce potlačovanie občianskych a politických práv vrátane slobody prejavu, združovania a pokojného zhromažďovania v Laose a zaistila dodržiavanie a ochranu práv všetkých obhajcov ľudských práv, aktivistov, menšín a členov občianskej spoločnosti a aby chránila právo na slobodu náboženského vyznania a viery;
23. vyzýva laoskú vládu, aby bezodkladne ratifikovala Medzinárodný dohovor o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím, ktorý podpísala už v roku 2008;
24. vyzýva laoské orgány, aby zaistili podporu reforiem, ktoré zaručujú dodržiavanie základných ľudských práv a pripomína Laosu jeho medzinárodné záväzky vyplývajúce z dohôd v oblasti ľudských práv, ktoré ratifikoval;
25. vyjadruje poľutovanie nad núteným vyvlastňovaním a vysídľovaním bez odškodnenia a nad korupciou v Laose;

o

o o

26. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku/podpredsedníčke Komisie, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov EÚ, sekretariátu ASEAN-u, generálnemu tajomníkovi OSN, vysokému komisárovi OSN pre ľudské práva, vláde a Národnému zhromaždeniu Kambodžského kráľovstva a vláde a parlamentu Laosu.